

Till
Utbildningsdepartementet

Yttrande över "Kampen om tiden – mer tid till lärande", SOU 2021:30

Statens institutionsstyrelse (SiS) bedriver individuellt anpassad tvångsvård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). SiS ansvarar också för verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU), samt tar emot barn, ungdomar och klienter för vård enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

SiS bedriver skola på samtliga särskilda ungdomshem. Verksamheten bedrivs som en särskild utbildningsform i enlighet med 24 kap. 8-9 §§ i skollagen. Av bestämmelserna framgår att utbildningen för skolpliktiga ska motsvara utbildning i grundskola eller i förekommande fall grundsärskola, specialskola medan den för icke skolpliktiga ska motsvara sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan respektive gymnasiesärskolan. För utbildningen ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas.

Synpunkter på betänkandets förslag och bedömningar

Av 24 kap. 8-9 §§ skollagen framgår att den utbildning som anordnas av SiS vid de särskilda ungdomshemmen ska motsvara utbildning i den skolform eleven tillhör samt att SiS ska tillämpa relevanta bestämmelser i skollagen. Flera av de förslag och bedömningar som lämnas i detta betänkande bedömer SiS faller inom ramen för sådana relevanta bestämmelser. Utredningens konsekvensanalys innehåller dock inga redovisade konsekvenser för SiS. Av direktivet framgår att utredaren ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter med relevans för uppdraget. Av betänkandets redogörelse för utredningsprocessen (kapitel 2.2) framgår att inga synpunkter inhämtats från SiS. I den mån bestämmelser ska tillämpas av SiS bör detta tydliggöras samt att myndigheten tilldelas resurser motsvarande ökade prestationskrav. Nedan följer SiS synpunkter.

Statens institutionsstyrelse

Besök Svetsarvägen 10
Adress Box 1062
171 22 Solna

Telefon 010-453 40 00
Fax 010-453 40 50

E-post registrator@stat-inst.se
Internet www.stat-inst.se

Org-nr 202100-4508

- Förslag att studietid ska erbjudas på alla skolenheter i grundskolan som har elever i årskurserna 4–9 med två timmar per vecka och elevgrupp, under eller i direkt anslutning till elevernas skoldag.
 - Utredningen föreslår att bestämmelserna om studietid bör gälla för grundskolan men inte för motsvarande skolformer som sameskola, specialskola eller grundsärskola. De skäl som anges är bland annat att man inom dessa skolformer i hög grad anpassar den befintliga verksamheten på ett sådant sätt att det saknas behov av studietid i enlighet med utredningens förslag. Man anger vidare som skäl den ekonomiska och administrativa bördan för huvudmännen att anordna studietid för dessa skolformer blir för stor i förhållande till behoven. Utredningen föreslår vidare att kravet på att erbjuda studietid inte heller ska gälla inom gymnasieskolans introduktionsprogram.

Det framgår inte av utredningen om bestämmelsen omfattar utbildning vid SiS särskilda ungdomshem. I samband med beslut om en reglering av studietiden i enlighet med utredningens förslag måste det tydliggöras i vilken mån bestämmelserna berör utbildning vid SiS särskilda ungdomshem samt att myndigheten tilldelas resurser i förhållande till eventuella ökade krav på myndighetens skolverksamhet.

- Utredningen bedömer (sid. 219) att huvudmän för ovan skolformer fortsatt bör kunna söka statsbidrag för läxhjälp i enlighet med förordning (2014:144) om statsbidrag för hjälp med läxor eller annat skolarbete utanför ordinarie undervisningstid. Då SiS uppdrag omfattar att bedriva utbildning motsvarande dessa skolformer bör SiS i likhet med huvudmän för de skolformer SiS skola ska motsvara ges möjlighet att söka bidrag för denna typ av verksamhet. SiS anser därför att förordningen bör revideras på sådant vis att också huvudman för utbildning vid ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (särskilt ungdomshem) berättigas att söka statsbidrag i enlighet med förordningen.
- Förslag att huvudmannens skyldighet att erbjuda lovskola ska utvidgas för elever i årskurs 9 med ytterligare 25 timmar på loven under läsårstid.
 - SiS ser positivt på förslaget. I samband med en eventuell ny reglering måste det tydliggöras i vilken mån bestämmelser om ytterligare 25 timmars lovskola i årskurs 9 omfattar utbildning vid SiS särskilda

ungdomshem samt att myndigheten tilldelas resurser i förhållande till eventuella ökade krav.

- Förslag att den lovskola som huvudmannen är skyldig att erbjuda inte bör utvidgas till att omfatta andra årskurser inom grundskolan eller andra skolformer. Lovskolans verksamhet behöver följas upp och utvärderas innan en eventuell utvidgning övervägs.
 - Utredningen hänvisar till att bidrag enligt förordning (2014:47) om statsbidrag för undervisning under skollov bör kvarstå oförändrat (sid. 259). SiS bedriver en omfattande skolverksamhet utanför terminstid men saknar, i motsats till andra statliga huvudmän, möjlighet till bidrag enligt denna förordning. Då SiS uppdrag omfattar att bedriva utbildning motsvarande dessa skolformer bör SiS i likhet med huvudmän för de skolformer SiS skola ska motsvara, ges möjlighet att söka bidrag för denna typ av verksamhet. SiS anser därför att förordningen bör revideras på sådant vis att också huvudman för utbildning vid ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (särskilt ungdomshem) berättigas att söka statsbidrag i enlighet med förordningen.
 - SiS ser positivt på utredningens bedömning att ett stödmaterial om hur skolor kan arbeta med motivationshöjande insatser bör tas fram.
- Bedömning att det finns behov av språkstärkande sommarskola för elever som avslutat årskurs 9 med betyget F eller – i Svenska som andraspråk samt elever på språkintröduktion.
 - Utredningen förespråkar, som komplement till den lovskola som i övrigt ska erbjudas, införandet av en ny form av språkstärkande undervisning om 100 timmar ska erbjudas vissa elever som efter årskurs 9 respektive språkintröduktion saknar godkänt betyg i svenska som andraspråk. Utredningen bedömer inte att kravet att anordna denna typ av språkstärkande undervisning ska omfatta huvudmän för övriga skolformer.

SiS ser positivt på utredningens förslag och önskar att det i samband med en eventuell ny reglering tydliggörs i vilken mån bestämmelser om språkstärkande sommarskola omfattar utbildning vid SiS särskilda ungdomshem samt att myndigheten tilldelas resurser i förhållande till eventuella ökade krav.

- Bedömning om att läsårets längd och struktur bör utredas för samtliga skolformer.
 - I samband med en utredning av läsårets längd och struktur önskar SiS att utredningen ges i uppdrag att inhämta synpunkter från SiS samt att det i eventuella förslag och bedömningar framgår vilka bestämmelser som ska gälla för utbildning vid SiS särskilda ungdomshem.

SiS har utifrån sitt uppdrag inga övriga synpunkter på utredningens bedömningar och förslag.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Tobias Lundberg

Kopia

SiS centrala ledningsgrupp

Institutionschefer

Registratorer

HK-chefer

Företrädare för arbetstagarorganisationerna

SiS centrala huvudskyddsombud